

קריטריונים להכרה במחלקה לצורך התמחות בבריאות הציבור

=====

1. צוות המחלקה :

א. ביחידה לפחות 2 מומחים בבריאות הציבור במשרה מלאה כל אחד מהם, כאשר אחד מהם הינו מנהל המחלקה.

ב. להכרה בסבב נדרש מומחה אחד בבריאות הציבור במשרה מלאה שהוא מנהל המחלקה.

2. תחומי העיסוק של המחלקה :

בשני המסלולים, מרבית התחומים חופפים, אולם עם דגשים שונים, בהתאם למפורט :

מסלול שירותים קהילתיים

להכרה מלאה של 30 חודשים בשירותים קהילתיים, על היחידה לענות על סעיפים 1 - 4.

להכרה לסבב של 6 חודשים אפידמיולוגיה, על היחידה לענות על סעיף 5.

• אפידמיולוגיה יישומית

המחלקה עוסקת ב:

- ☐ חקירה של התפרצויות או צברי תחלואה
- ☐ חקר מצב בריאות בקהילה
- ☐ דיונים לקבלת החלטות על בסיס מידע אפידמיולוגי
- ☐ בקרת איכות ואבטחת איכות אנ עוסקת באופן שוטף בטיפול במחלות המחייבות הודעה במחלקה קיים:
- ☐ נגישות לייעוץ מתודולוגי מחקרי

• רפואה מונעת וקידום בריאות

המחלקה עוסקת ב:

- ☐ הפעלת תוכניות של רפואה מונעת וקידום בריאות בשותפות עם גופים אחרים
 - ☐ יעוץ בתחום הרפואה המונעת הפרטנית והקהילתית (יעוץ לבדיקות סריקה, יעוץ לשינוי אורח חיים, רפואת מטיילים, מתן חיסונים, פעילות טיפת חלב וכדומה) וחינוך לבריאות (גיבוש מסרים בריאותיים לקהילה ולמוסדות וכדומה)
 - ☐ מחקר בתחומי החינוך לבריאות, התנהגות בריאותית, ו/או ניתוח מרכיבי שירותי הבריאות מקדמי בריאות / מניעתיים
- במחלקה קיים:
- ☐ נגישות לייעוץ מתודולוגי בתחום הרפואה המונעת וקידום בריאות.

- **פיקוח, בקרה ואבטחת איכות**
המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ תהליכים מסודרים לבניית כלי פיקוח ובקרה
 - ☐ ישיבות צוותי פיקוח לפחות אחת לחודש
 - ☐ שימוש בכלים מובנים תקפים ועדכניים, לצורך ביצוע פעולות פיקוח, בקרה ואבטחת איכות
 - ☐ ביצוע סיורי שטח במחלקות או יחידות או גורמים אחרים הנתונים לפיקוחה מכוח החוקבמחלקה קיים:
 - ☐ מערך דיווח לגורמים הממונים על המחלקה
 - ☐ המחלקה הינה גוף מטה עבור הגורמים המפוקחים או מהווה חלק מגוף מטה העוסק בקבלת החלטות על סמך פעילות פיקוח שהיא מבצעת.
 - **ניהול, מנהיגות ותקשורת**
המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ השתתפות בתהליכים של קבלת החלטות ברמות השונות, מול גופים ציבוריים כגון עיריות, משרדי ממשלה, הכנסת, הנהלות בתי חולים
 - ☐ אבטחת איכות ו/או בקרה על מוסדות רפואיים
 - ☐ הפעלת תכניות בתחום של יישום מדיניות בריאות ושל קידום בריאותבמחלקה קיים:
 - ☐ גוף העוסק בטיפול בפניות הציבור ו/או בקבילות ו/או ביחסי ציבור והסברה
 - **מחקר אפידמיולוגי**
המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ מחקר אפידמיולוגי
 - ☐ הוראה והדרכה
 - ☐ מתן יעוץ אפידמיולוגיבמחלקה קיים:
 - ☐ פעילות אקדמית במסגרת של סמינריונים ו/או Journal club
 - ☐ יכולת מוכחת ועדכנית של פרסום מאמרים בספרות הרפואית, בהיקף הולם
- הכרה מלאה במסלול אפידמיולוגיה**
- להכרה מלאה של 30 חודשים באפידמיולוגיה, על היחידה לענות על סעיפים 1 – 4א'.
- להכרה לסבב של 6 חודשים אפידמיולוגיה, על היחידה לענות על סעיף 4ב' - 5.
- **מחקר אפידמיולוגי**
המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ מחקר אפידמיולוגי

- ☐ הוראה והדרכה
- ☐ מתן יעוץ אפידמיולוגי
- ☐ פרסום מאמרים בספרות הרפואית, תוך שילוב מתמחים בפרסומים אלו במחלקה קיים:
- ☐ ספרות מקצועית בתחום המחקר האפידמיולוגי
- ☐ גישה למאגרי מידע ממוחשבים, גישה לאינטרנט
- ☐ מסדי נתונים ממוחשבים
- ☐ ייעוץ סטטיסטי קבוע
- ☐ תוכנות סטטיסטיות (כגון SPSS או SAS)
- ☐ פעילות אקדמית במסגרת של סמינריונים ו/או Journal club

• אפידמיולוגיה יישומית

- המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ חקירה של התפרצויות או צברי תחלואה
 - ☐ חקר מצב בריאות בקהילה
 - ☐ דיונים לקבלת החלטות על בסיס מידע אפידמיולוגי
 - ☐ בקרת איכות ואבטחת איכות אנ עוסקת באופן שוטף בטיפול במחלות המחייבות הודעה במחלקה קיים:
 - ☐ ישיבות מקצועיות קבועות ותדירות

• רפואה מונעת וקידום בריאות

- המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ הפעלת תוכניות של רפואה מונעת וקידום בריאות בשותפות עם גופים אחרים
 - ☐ יעוץ בתחום הרפואה המונעת הפרטנית וקהילתית (יעוץ לבדיקות סריקה, יעוץ לשינוי אורח חיים, רפואת מטיילים, מתן חיסונים, פעילות טיפת חלב וכדומה) וחינוך לבריאות (גיבוש מסרים בריאותיים לקהילה ולמוסדות וכדומה)
 - ☐ מחקר בתחומי החינוך לבריאות, התנהגות בריאותית, ו/או ניתוח מרכיבי שרותי הבריאות מקדמי בריאות / מניעתיים
 - במחלקה קיים:
 - ☐ נגישות לספרות מקצועית בתחום הרפואה המונעת וקידום בריאות

• פיקוח, בקרה ואבטחת איכות

- המחלקה עוסקת ב:
 - ☐ תהליכים מסודרים לבניית כלי פיקוח ובקרה
 - ☐ שימוש בכלים מובנים תקפים ועדכניים, לצורך ביצוע פעולות פיקוח, בקרה ואבטחת איכות

- ☐ ישיבות צוותי פיקוח לפחות אחת לחודש
- ☐ ביצוע סיורי שטח במחלקות או יחידות או גורמים אחרים הנתונים לפיקוחה מכוח החוק במחלקה קיים:
- ☐ מערך דיווח לגורמים הממונים על המחלקה
- ☐ המחלקה הינה גוף מטה עבור הגורמים המפוקחים או מהווה חלק מגוף מטה העוסק בקבלת החלטות על סמך פעילות פיקוח שהיא מבצעת

• ניהול, מנהיגות ותקשורת

המחלקה עוסקת ב:

- ☐ כתיבת מסמכים רשמיים כגון ניירות עמדה, מענה לפניות רשמיות ממשרדי ממשלה, גופים ציבוריים, או מהציבור
- ☐ השתתפות בתהליכים של קבלת החלטות ברמות השונות, מול גופים ציבוריים כגון עיריות, משרדי ממשלה, הכנסת, הנהלות בתי חולים
- ☐ עבודה מול התקשורת המקומית ו/או הארצית
- ☐ אבטחת איכות ו/או בקרה על מוסדות רפואיים
- ☐ הפעלת תוכניות של קידום בריאות במחלקה קיים:
- ☐ גוף העוסק בטיפול בפניות הציבור ו/או בקבילות ו/או ביחסי ציבור והסברה

3. פעילות המחלקה :

- פעילות המחלקה מתאפיינת בעבודה בשיתוף עם ארגונים שונים בקהילה ומוסדות בקהילה, כגון אגודות שלא למטרות רווח בתחומי הבריאות, האגודה למלחמה בסרטן, וארגונים בינלאומיים כגון ארגון הבריאות העולמי, OECD.
- המחלקה נותנת ייעוצים בתחום בריאות הציבור והאפידמיולוגיה למחלקות השונות ולגופים הזקוקים להכוונה וייעוץ.
- קיומם של נוהלי תגובה וטיפול במצבים כגון התפרצות.
- המחלקה מקיימת את הפעילויות על פי הטבלה הבאה :

שם הפעילות		מספר האירועים המינימלי במחלקה
מסלול מחקר אפידמיולוגי	מסלול בריאות קהילתית ורפואה מונעת	
אפידמיולוגיה יישומית :		
חקירת התפרצות או צבר אירועים חריגים, כולל הכרת מעבדות בריאות הציבור ותפקידן		
1	2	

1	2	שימוש בנתונים אפידמיולוגים לשם קבלת החלטות ברמת האוכלוסייה
20	20	השתתפות בישיבות המקצועיות הקבועות במחלקה והתנסות בהצגת אירועים \ נושאים לדיון לקראת החלטות ולעמיתים
2	2	התנסות בהצגת נתונים אפידמיולוגים למקבלי החלטות ולעמיתים
3	1	טיפול באירועי תחלואה המחייבים מתן טיפול מונע לאחר חשיפה
		מחקר אפידמיולוגי :
0	1	הובלת תכנית מחקר משלב התכנון, דרך שלבי איסוף הנתונים ועד עיבודים, ניתוחם והצגתם
1	2	כתיבת סקירת ספרות תוך איתור ספרות מקצועית ממקורות מידע קיימים
2	2	התנסות מעשית באיסוף מידע תוך היעזרות בשאלונים, תיקים רפואיים או מסדי נתונים
1	2	התנסות מעשית בעיבוד נתונים אפידמיולוגים, תוך שימוש בתוכנות כגון SAS או SPSS
1	2	השתתפות פעילה בכתיבת מאמר מדעי, שיתקבל לפרסום
1	2	השתתפות בהוראה ובהדרכה (הרצאות לסטודנטים לרפואה / סיעוד / תארים מתקדמים, הרצאות במסגרת לימודי המשך, הוראה בסדנאות והשתלמויות)
0	2	מתן ייעוץ בהתוויית שיטות לתכנון מחקר אפידמיולוגי
4	4	הצגת נושא באחת מהמסגרות של הפעילות האקדמית של המחלקה הכוללת : סמינרים, מפגשי עיון ודיון, JOURNAL CLUB
		רפואה מונעת וקידום בריאות :
3	1	ביצוע פעולות חינוך וקידום בריאות \ רפואה מונעת קלינית (כולל ייעוץ לאורחות בריאות ואו רפואת מטיילים)
1	1	גיבוש והפצה של מסר שיווקי בריאותי
2	1	תכנון תוכנית התערבות מניעתית \ מקדמת בריאות הכוללת תבנית להערכתה והשתתפות ביישומה והערכתה
1	1	ייעוץ והשתתפות בהתוויית מדיניות (לאומית או מקומית) בקידום בריאות ורפואה מונעת

10	1	חשיפה לעבודת צוות הבריאות בשירותים המונעים לפרט (תחנות "טיפת חלב", בשירותי הבריאות לתלמיד ואחרים)
		פיקוח, בקרה ואבטחת איכות :
4	2	ביצוע פיקוח, בקרה וניטור סביבתי (כגון מים, מזון, סניטציה, קרינה, רעש, זיהום וכדומה) לרבות בסיורי שטח
4	1	בקרת איכות במוסד רפואי (בית חולים, מרפאה, מוסד גריאטרי, מוסד פסיכיאטרי וכדומה)
2	1	הסקת מסקנות מביצוע פעילות פיקוח ותיעודה באמצעות דוח כתוב הכולל המלצות
3	1	קבלת החלטות ברמת מטה על סמך תוצאות פעולות הפיקוח והבקרה
1	1	ביצוע מעקב על הגוף המפוקח \ מבוקר והערכה חוזרת
2	1	הפקת תובנות מתוצאות בדיקות פיקוח סביבתי המתבצעות באופן שוטף או במסגרת בירור נושא ייחודי
		ניהול, מנהיגות ותקשורת :
4	2	קריאה וכתובה מודרכת של מכתבים רשמיים, כולל פניות הציבור
2	1	השתתפות בתהליך קבלת החלטות מנהליות של "הרשויות המוסמכות"
3	3	השתתפות בניהול אירוע תקשורתי בתחום בריאות הציבור, כולל הכנת מענה לפניה תקשורתית והשתתפות בתדריך / ראיון עיתונאי בתחום בריאות הציבור
1	1	קבלת תחום אחריות והובלת צוות עבודה <u>באחד</u> מהבאים : ☐ אבטחת איכות ואו בקרה על מוסדות רפואיים ☐ ניהול תוכנית לקידום בריאות או רפואה מונעת קלינית ☐ ייעוץ, טיפול מונע וחיסונים ליוצאים לחו"ל ☐ טיפול בפניות הציבור בעניין שירותי הבריאות ☐ כתיבת דו"חות תקופתיים ☐ כתיבת נייר עמדה ☐ הקמה או ניהול מסד נתונים
2	1	ניהול חקירה אפידמיולוגית בה נוטל חלק צוות רב תחומי

4. שירותים נלווים :

- א. **מעבדות:** עבודה מול מעבדות משרד הבריאות ומעבדות הרפרנס הלאומיות.
- ב. **שירותים הניתנים על ידי המחלקה:** שירותי מחקר, עיבוד נתונים, הסברה, מניעה וכדומה.
- ג. **ייעוצים הניתנים על ידי המחלקה:** אפידמיולוגי, מחקר, נושאי מדיניות, בריאות הציבור ועוד. הייעוצים ניתנים על ידי רופאי וצוות המחלקה לציבור הרחב, ליחידות אחרות של משרד הבריאות, ולגופים ציבוריים הפונים בנושאים אלו.

5. פעילות הוראתית ומדעית :

- א. הספריה הרפואית של המוסד תאפשר גישה למאגר מידע אלקטרוני של בריאות הציבור שיכלול ספרים חדשים מעודכנים וכתבי עת מובילים בתחום. כמו כן, תכיל ספרים וירחונים במבחר עשיר בתחום הענפים הפועלים במוסד.
- ב. עמדת עבודה למתמחה עם מחשב המחובר לאתרי מידע כמו PubMed ומאגרי מידע.
- ג. תוכנות סטטיסטיות.
- ד. במחלקה קיימת פעילות מחקרית בנושאים קליניים או במדע בסיסי המאפשרת למתמחה להיחשף למחקר ולתכנן ולבצע מחקרים בתום התמחותו.
- ה. פגישות צוות אפידמיולוגיות לפחות אחת לשבוע לדיון בנושאים מקצועיים.
- ו. פגישות קבועות עם גורמים רפואיים נוספים (מלש"ח, מחלקה למחלות זיהומיות/ילדים בבתי חולים או בקופות החולים).
- ז. פגישות צוות קבועות – פגישות צוות מחלקתיות ובין מחלקתיות באופן קבוע.
- ח. Journal Club או נוכחות בכנסים / מפגשים מקצועיים פעם בחודש.
- ט. פעילויות הוראתיות נוספות - הדרכת סטודנטים לרפואה, מתמחים, רוטציונרים ועוד.
- י. על מנהל המחלקה או רופא מטעמו, לקיים פגישות שנתיות עם כל מתמחה בנפרד. בכל בקשה לחידוש ההכרה, ישלח לוועדת ההכרה העליונה תיעוד של קיום הפגישות.